

Мамед О. Ю.
студентка ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник:
Солончук І.В., ст. викл., ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського

Засоби доказування та їх особливості в цивільному процесі

Забезпечення якісного захисту законних прав та інтересів громадян а також держави, в процесі здійснення правосуддя, обов'язково підкріплюється доказами. У цивільному процесі важливу роль відіграють засоби доказування, які є формою вираження доказів.

Цивільний процесуальний кодекс України (далі – ЦПК України) у ч.2 ст. 57 дає вичерпний перелік засобів доказування: пояснення сторін, третіх осіб, їхніх представників; показання свідків; письмові докази; речові докази; висновки експерта.

Стаття 62 ЦПК України говорить, що сторони, треті особи та їх представники за їх згодою можуть бути допитані як свідки про відомі їм обставини, що мають значення для справи. Відповідно до законодавства ці особи можуть давати суду письмові та усні пояснення, які дають змогу в повній мірі дізнатися обставини справи. Одним із недоліків такого засобу доказування є те, що ці особи мають спірні інтереси, тому відомості, що ними надаються, мають суб'єктивний характер. Пояснення сторін і третіх осіб обов'язково перевіряються та оцінюються однаково з іншими доказами, які було одержано від інших осіб або ж завдяки іншим засобам доказування.

Показання свідка – це повідомлення про відомі йому обставини, які мають значення для справи (ст. 63 ЦПК України). Особа, що зазначена як свідок повинна мати такий рівень фізичного та психічного розвитку, щоб правильно сприймати обставини що стосуються справи. До участі в цивільному процесі свідок притягається за письмовою ініціативою сторін та інших учасників справи у вигляді відповідної заяви, яка подається відповідно до норм процесуального законодавства. Основним правилом в показаннях свідка, яке закріплене в ЦПК України, є те, що не є доказом показання свідка, який не може назвати джерела своєї обізнаності щодо певної обставини. На нашу думку це є правильно, оскільки назвавши джерело свідок дає суду певні гарантії щодо правдивості даних які він надає.

Наступним засобом є письмові докази. Відповідно до чинного законодавства такими є будь-які документи, акти, довідки, листування службового або особистого характеру або витяги з них, що містять відомості про обставини, які мають значення для справи. В юридичній літературі є різноманітні класифікації письмових доказів. За суб'єктом, яким надано докази, їх поділяють на офіційні та неофіційні. За формою існують прості та нотаріально посвідчені. За загальним правилом письмові докази подаються в оригіналі, у разі подання копії суд може вимагати подати оригінал. Це є розумним, так як будь який документ можна підробити, а оскільки письмові докази є найпоширенішими в судовій практиці, то підробка вплине на розгляд справи та прийняття рішення. Письмові докази оголошуються в судовому засіданні і надаються для оцінки та ознайомлення учасникам процесу. Однією з особливостей є оголошення змісту записів розмов, особистих істів та паперів та інших письмових доказів які можуть бути захищені як особисті, це гарантується ст. 31 Конституції України. Ми вважаємо, що така специфічна ознака є

доцільною і гуманною, оскільки особисті дані охороняються як таємниця, і певні види письмових доказів не виключення.

Речовими доказами є предмети матеріального світу, що містять інформацію про обставини, які мають значення для справи (ч.1 ст.65 ЦПК України). Як правило такі докази подаються сторонами та учасниками справи. У разі ускладнень в отриманні доказів такими особами, суд, за клопотанням цих осіб, повинен витребувати їх. Характерною ознакою є випадки неможливості доставки речових доказів до суду за певних обставин. В такій ситуації суд постановляє відповідну ухвалу, в свою чергу такі докази докладно описуються, фотографуються (якщо потрібно). До питання зодо оцінки речових доказів які швидко псуються законодавець, на Нашу думку підійшов правильно. У цьому випадку такі докази терміново підлягають огляду судом. Учасники процесу повідомляються про такий огляд. Проте неявка акин осіб не є перешкодою для акого огляду.

Відповідно до ст.66 ЦПК України, висновок експерта – це докладний опис проведених експертом досліджень, зроблені у результаті них висновки та обґрунтовані відповіді на питання, задані судом. В свою чергу зміс висновку експерта складається з трьох частин, а саме: вступна, дослідницька, заключна. У вступній частині вказуються особливості за якими даний висновок відрізняється від інших. В ній вказують назву та номер експертизи, хто призначив, також зазначаються дані про експерта, а також допоміжна література, що допомагала у пошуку відповіді на питання що поставлені судом. Дослідницьув частина містить опис процесу дослідження і обов'язково пояснення і підтвердження висновків експерта, оскільки суд та інші особи що беруть участь у процесі повинні розуміти яким чином до таких висновків прийшов експерт. В свою чергу у останній, заключній, частині даються відповіді на питання, поставлені судом. Роль експерта на Нашу думку важлива, оскільки суд не обізнаний у деяких питаннях, а неупереджена оцінка особою яка має відповідні знання гарантує об'єктиву оцінку доказам. На підставі ст. 189 ЦПК України висновок експерта оголошується в суовому засіданні. Для роз'яснення і доповнення висновку експерту можуть бути поставлені питання як судом так і учасниками справи.

Список використаних джерел:

1. Конституція України прийнята 28 червня 1996 року // Відомості ВРУ. – 1996. - №30, ст.141;
2. Цивільний процесуальний кодекс України №1618-15 від 18 березня 2004 року // Відомості ВРУ – 2004. - №40-41, 42. – ст.492.